

УДК 341

ВПЛИВ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВ НА ПРОЦЕС ДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Репецька О.І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті досліджено проблемне питання впливу політики держав на дотримання норм міжнародного права. Висвітлено та проаналізовано підходи, концепції, погляди науковців щодо місця та значення політики держав в процесі дотримання міжнародного права. Наведено приклади впливу політичних інтересів на рішення, дії держави стосовно дотримання/недотримання норм міжнародного права.

Ключові слова: верховенство права, політика держав, дотримання норм міжнародного права, порушення міжнародно-правових норм.

Постановка проблеми. Ключовим питанням взаємодії міжнародного права та політики у міжнародних відносинах є вплив політичних інтересів, мотивів на дотримання державами норм міжнародного права. В міжнародних відносинах виокремлюється проблема дотримання державами міжнародного права, яка полягає у відповідності актів, діяльності держави нормам та принципам міжнародного права. Держави дотримуються норм міжнародного права лише в тій мірі, в якій це відповідає їх політичним цілям, та національним інтересам.

В сучасних умовах кожна держава має бути зацікавлена в тому, щоб інші дотримувались міжнародного права. Проте, ставиться під сумнів ефективність дотримання міжнародного права, оскільки припускається, що глава держави та уряд не зобов'язані дотримуватись зобов'язань за міжнародним правом, коли певна ситуація стосується важливих політичних питань, в такому випадку міжнародне право – ігнорується.

Актуальність теми дослідження. Дослідження дотримання державами норм міжнародного права

є одним із головних напрямів в сучасній доктрині. Така зацікавленість пов'язана із збільшенням ролі міжнародного права у регулюванні міжнародних відносин, взаємозалежності між державами в результаті динамічних процесів інтернаціоналізації. Якщо держави не будуть дотримуватись норм міжнародного права загалом, то міжнародне право втратить своє головне призначення, – правове регулювання міждержавних відносин та забезпечення міжнародної стабільності.

Аналіз останніх досліджень. Щодо стану вивчення вказаної проблеми, варто зазначити, що деякі дослідження питання про місце та значення політики держав в дотриманні державами міжнародного права були проведені такими авторами як Л. Генкін, Т. Франк, Г. Кох, М. Баєр, Е. Вейсс, Я. Онума, Р. Візена.

Метою статті є вивчення проблеми впливу політичних державних інтересів, мотивів на дотримання/недотримання державами норм міжнародного права, та аналіз доктринальних підходів, концепцій, наукових позицій щодо питання про місце та значення політики держав в процесі дотримання міжнародного права.

Виклад основного матеріалу. Основні теоретичні дослідження відомих юристів-міжнародників стосуються розроблення шляхів досягнення миру, справедливості, демократії, прав людини за допомогою міжнародного права. Такі дослідження ґрунтуються на «ідеалізмі щодо здатності робити добро за допомогою міжнародного права, та на припущенні, що міжнародне право, є набором об'єктивних, політично нейтральних норм, що виникають між державами, і які, якщо зазвичай дотримуються, забезпечуть кращий світовий порядок» [18, с. 24]. Міжнародне право, за умови його дотримання, є засобом досягнення міжнародного миру та співробітництва. Верховенство права в зовнішньополітичних відносинах означає сумлінне виконання зобов'язань за міжнародними договорами. Дотримання основних норм міжнародного права сприяє досягненню одного з головних завдань міжнародного права – підтримання міжнародного миру та безпеки.

Дотримання норм міжнародного права являється основою задоволення політичних інтересів як окремих держав, так і всіх суб'єктів міжнародного співтовариства. В сучасних умовах зовнішня політика повинна проводитись тільки в рамках і на основі норм міжнародного права з метою забезпечення виживання та розвитку суспільства.

Сучасна міжнародна система, міждержавні політичні зносини повинні розвиватись на основі міжнародного права. Держави повинні дотримуватись загальновизнаних норм міжнародного права у зовнішньополітичній діяльності. Основні принципи міжнародного права не просто відображають співпадаючі інтереси усіх держав, в їх основі лежать основні загальнолюдські цінності, потреби міжнародного співтовариства, адже норми міжнародного права відображають політичні цілі держав, їх необхідності.

В рішенні Постійної Палати Міжнародного правосуддя 1927 р. в справі «Лотус» (Франція проти Туреччини) зазначається, що «міжнародне право регулює відносини між незалежними державами. Обов'язкова юридична сила норм походить від волі самих держав, закріпленої в дого-

ворах чи звичаях, які створюють певний порядок регулювання відносин між ними для досягнення поставлених цілей» [1].

Сумлінне дотримання норм міжнародного права всіма суб'єктами міжнародного права є одним з чинників задоволення інтересів як окремих держав, так і забезпечення інтересів всіх учасників міжнародних відносин. Американський професор Б. Вестон наголошує, що «зневажливе ставлення до норм міжнародного права, несе шкоду не лише міжнародному престижу держави, яка здійснила порушення норм міжнародного права, а й міжнародному правопорядку в цілому» [17, с. 297].

В міжнародно-правовій теорії існує думка про те, що держави дотримуються норм міжнародного права лише в трьох випадках: «1. коли порушення взятих зобов'язань може суттєво вплинути на відносини з іншими державами; 2. коли інші держави дотримуються обов'язків за міжнародним правом (принцип взаємності); 3. порушення міжнародно-правових норм може суттєво вплинути на їхню репутацію» [13, с. 467]. Проте, така думка не є загальновизнаною.

Т. Френк вважає, що з огляду на децентралізований характер міжнародної системи, «держави дотримуються зобов'язань за міжнародним правом, якщо вважають, що норма спрямована на досягнення відповідних цілей та відповідає їх очікуванням, та що норми створенні відповідно до встановлених правил та процедур» [11, с. 7].

Е. Познер та Дж. Голдсміт стверджують, що «підпорядкування нормам міжнародного права існує лише в випадку співпадіння інтересів держав чи наявності домовленостей стосовно утримання від певних дій чи поведінки для досягнення короткострокових політичних цілей. Коли міжнародне право суперечить інтересам держав, то тоді держави мають право порушити приписи міжнародного права» [12, с. 205-220]. Такий підхід визнає політичні чинники, які впливають на дотримання державами норм та принципів міжнародного права, та вказує, що дотримання міжнародного права є не обов'язком держав, а правом, тобто виправдується порушення державами міжнародного права задля забезпечення та захисту державою власних державних політичних інтересів, потреб.

Деякі представники західної доктрини, зазвичай прихильники реалістичної доктрини міжнародного права, (і не лише) ігнорують міжнародне право, так як вважають, що глава держави чи глави урядів країн не зобов'язані дотримуватись зобов'язань за міжнародним правом, коли певна ситуація стосується важливих питань, які належать до так званої «вищої політики» (high politics), наприклад, питання застосування сили. Це обґрунтовується тим, що вплив міжнародного права стосується лише «нижчої політики», наприклад, економічного співробітництва, соціального розвитку [16, с. 108]. Проте не можна розділяти політику на такі види, навіть умовно, і не можна сказати, що економічні чи соціальні питання є другорядними.

Виділяється концепція «виправдання» порушень міжнародно-правових норм, яка полягає в недотриманні норм міжнародного права в цілях досягнення, забезпечення державою власних національних політичних інтересів, потреб. До прикладу, анексія Ізраїлем сирійської території.

Так, 10 червня 1967 року під час Шестиденної війни ізраїльські війська в результаті важких боїв зайняли Голанські висоти. В 1981 році Кнессет Ізраїля прийняв «Закон про Голанські висоти», в якому в односторонньому порядку було проголошено суверенітет Ізраїля над територією. Анексія була визнана недійсною Резолюцією № 497 Ради Безпеки ООН, в якій «Рада Безпеки постановила, що рішення Ізраїля встановити свої закони, юрисдикцію та управління на окупаційних сирійських Голанських висотах являється недійсним і не має міжнародної юридичної сили; вимагає, щоб Ізраїль, окупаційна держава, негайно відміннила своє рішення» [3]. Щодо цього питання було прийнято ряд подальших резолюцій Генеральної Асамблеї ООН, які також не були дотриманні.

Так, Резолюція ГА ООН № 63/99 (2008) вкотре «підтверджуючи незаконність прийнятого Ізраїлем 14 грудня 1981 року рішення встановити свої закони, юрисдикцію та управління на окупаційних сирійських Голанах, що привело до фактичної анексії цієї території; підтверджуючи, що придбання території силою недопустимо за міжнародним правом; вимагає, щоб Ізраїль, окупаційна держава, виконала відповідні резолюції щодо окупаційних сирійських Голан, та негайно відмінила своє рішення» [2].

Ізраїлем було здійснено порушення норм міжнародного права (незаконна анексія), та недотримання вимог Генеральної Асамблеї ООН та Ради Безпеки, закріпленні в відповідних Резолюціях. Недотримання норм міжнародного права, вимог ГА та РБ ООН здійснено задля досягнення політичних цілей, забезпечення та захисту власних державних політичних інтересів та потреб. В даному випадку дотримання норм та виконання вимог суперечить внутрішнім державним політичним інтересам та потребам, тому, спираючись на концепцію «виправдання» порушень міжнародно-правових норм та зобов'язань, для Ізраїлю такі порушення являються «виправданими», оскільки: – рельєф Голан ідеальний для забезпечення безпеки країни на східних кордонах; – окрім цього більшу частину питової води Ізраїль отримує із джерел, які протікають по території Голанських висот; – втрата Голан, знизилася обороноздатність країни; – Голанські висоти є одним із найбільш економічно благополучних районів Ізраїля (сприятливий клімат і наявність історичних і природних пам'яток забезпечують потік туристів).

Слід сказати, що будь-яка анексія території однієї держави іншою має обґрунтування та виправдання з боку країни-окупанта. Проте, такі дії завжди є порушенням норм міжнародного права, та не можуть виправдовуватись чи будь-яким чином впливати на встановлення факту здійснення порушення та необхідність застосування відповідальності до держави-порушника відповідно до міжнародного права.

Вказана концепція «виправдання» порушень міжнародно-правових зобов'язань найбільш поширена серед дослідників США. Зокрема, Дж. Лобел дотримується думки, що «Президент та Конгрес можуть недотримуватись міжнародних звичаєвих норм чи зобов'язань за міжнародними договорами, оскільки в Конституції цього прямо не заборонено, в той час, як виконавча влада та суди повинні дотримуватись приписів міжнародного права» [15, с. 1071-1080].

З огляду на практику держав, в процесі прийняття рішень стосовно зовнішньополітичної діяльності значення міжнародного права применшується або нівелюється повністю. Держави, враховуючи свої політичні інтереси, можуть здійснювати політику з порушенням норм міжнародного права. Американський професор Ф. Бойл пов'язує таку ситуацію «із неграмотністю та неосвіченістю щодо міжнародного права керівництва держави» [9, с. 290]. Тобто, проблема пов'язана саме з низьким рівнем правової культури та міжнародної правосвідомості. Однак, існує інша основна та важливіша проблема, часто держави намагаються замаскувати свою політику за допомогою права, використовуючи псевдо-юридичні аргументації, тлумачення права.

В сучасних умовах кожна держава зацікавлена в тому, щоб інші суб'єкти міжнародного права дотримувались норм міжнародного права. Проте часто ставиться під сумнів вплив та ефективність міжнародного права, головним чином через відсутність певного наддержавного органу, який би контролював та забезпечував дотримання норм міжнародного права (використовував засоби примусу), а без такого наднаціонального органу не варто говорити про ефективність міжнародного права взагалі, оскільки ніщо не впливає на поведінку держав.

Представники західної доктрини наголошують на слабкості міжнародного права, аргументуючи це відсутністю наддержавного механізму тиску та контролю за дотриманням міжнародного права. Зокрема, Л. Генкін вказує, що «умовою належного дотримання міжнародного права є механізми контролю та примусу, а виконання зобов'язань – це питання політики та примусу» [14, с. 48-53].

Існують два способи дотримання норм міжнародного права – добровільний та примусовий. Примус не може виступати в якості головної мотивації дотримання норм міжнародного права. Дотримання міжнародного права має забезпечуватись не засобами примусу, а міжнародною правосвідомістю, оскільки його зміст відповідає не лише цінностям держав, але й відображає їх інтереси, вони самі створили такі норми на основі добровільної згоди.

Враховуючи, що міжнародне право формується незалежними державами, на основі їх взаємної та добровільної згоди, з метою досягнення певних політичних результатів в різних сферах, регульованих міжнародним правом міждержавних відносин, то відповідно проблема дотримання/недотримання норм міжнародного права державами – питання, першочергово політики держав. Оскільки примус в міжнародному праві, є децю іншим ніж на національному рівні, примус в міжнародному праві – політичний тиск, здійснений на державу-порушника іншими державами, з метою захисту власних інтересів, та міжнародного правопорядку.

Так, міжнародне право регулює відносини між державами з різними політичними, економічними, соціальними, правовими системами, що відображається в процесі дотримання міжнародно-правових зобов'язань. Норми міжнародного права закріплюють взаємні права та обов'язки суб'єктів міжнародного права, а його реалізація – відображає реальний стан взаємовідносин та співвідношення сил на міжнародній арені. Питання дотримання міжнародних зобов'язань пов'язане з

політикою держави, її політичним режимом. Держави дотримуються своїх міжнародно-правових зобов'язань здебільшого через політичні чинники, що впливають на їхню мотивацію. Мотивація включає небажання нести відповідальність за порушення зобов'язань за міжнародним правом.

Адже, поряд з перевагами для держав від дотримання норм міжнародного права, стоїть ще один фактор – втрата прав та привілеїв, та застосування санкцій проти порушників норм міжнародного права. Проте, це не обов'язково означає, що держави дотримуються міжнародного права лише через те, що у разі здійснення порушення на них накладаються санкції. Більше того, більш могутні держави частіше недотримуються норм міжнародного права, ніж менш могутні чи слабкі держави, оскільки, вони наділені привілеєм, який полягає в тому, що вони можуть собі дозволити ігнорувати контрзаходи та санкції інших держав чи міжнародних організацій. Залежно від обставин, трапляються ситуації, що незважаючи на те, що держава, чи держави, порушила міжнародне право, – до такої держави-правопорушника не застосовуються санкції, чи інші види відповідальності.

Негативне реагування проти порушень норм міжнародного права в основному залежить від дискредитаційних політичних рішень інших держав, урядів, які вважають, що порушення несуть шкоду їхнім власним державним інтересам. Ефективність протидії інших держав, урядів держав проти недотримання державою-порушником її зобов'язань залежить від того, наскільки порушення або шкодять їх політиці та суттєвим інтересам, чи взагалі загрожують міжнародному правопорядку. За таких обставин держава-правопорушник блокується, а інші суб'єкти міжнародного права намагаються не допустити здійснення правопорушень.

Порушення міжнародного права є більш серйозним ніж недружній акт, здійснений державою в рамках міжнародного права. Якщо держави порушують важливі норми міжнародного права, які містять та захищають інтереси інших, особливо могутніх держав, і тим самим порушують інтереси таких держав, то – завжди шукаються способи позбавлення переваг, привілеїв таких держав-порушників. Таким чином, дотримання чи недотримання державами норм та принципів міжнародного права головним чином залежить від того, які наслідки, результати від порушень міжнародного права для держав.

Питання дотримання норм міжнародного права пов'язане з проблемою міжнародної правосвідомості, адже поки держави не усвідомлять необхідність правового підґрунтя політичних рішень, позицій та діяльності, до тих пір не варто говорити, що право виступає основою політики держав.

Державам більш вигідно сумлінно дотримуватись норм міжнародного права. Л. Хенкін наголошував, що «дотримання міжнародного права є контингентом переваг для національних інтересів. Право є відображенням політичних інтересів, які впливають на нього» [14, с. 28-35]. Інколи керівники, уряди, особливо могутніх держав, здійснюють дії, знаючи, що такі дії порушують норми міжнародного права. У таких випадках факт, що такі держави діяли з порушенням міжнародного права залишається, і такі держави повинні зазнати

негативних наслідків. Вони включають негативну міжнародну репутацію, санкції та контрзаходи відповідно до міжнародного права, інші негативні відповіді на порушення, такі як тимчасове припинення економічної допомоги, торгівлі, різні види фінансової, соціальної та культурної діяльності від якої держава-порушник отримує вигоду.

Більшість дослідників дотримуються думки, що могутніші держави частіше порушують норми міжнародного права, адже можуть мінімізувати негативні наслідки в результаті недотримання зобов'язань. Вони часто використовують засоби тиску, для того, аби забезпечити свої інтереси.

Забезпечення дотримання міжнародно-правових норм пов'язане з проблемою ефективності міжнародного права. Факторами ефективності дотримання міжнародного права виступають: «1. ступінь відображення інтересів держав в нормах міжнародного права; 2. закладення цінностей в норми, які визнають держави; 3. визнання, що процедура створення норм та їх дотримання є законними; 4. усвідомлення державами необхідності таких норм та їх ролі в регулюванні відносин» [16, с. 115].

Досягнення належного, ефективного дотримання міжнародного права в міжнародних відносинах – це одне з найважливіших проблемних питань реалізації міжнародного права. Однак на практиці спостерігаються певні суперечності між змістом міжнародно-правових норм та поведінкою держав. Досить низький рівень належного виконання, дотримання норм міжнародного права пов'язаний із заборонаю застосування сили чи погрози силою, втручанням у внутрішні справи, боротьбою з міжнародною злочинністю [8, с. 41]. Це питання актуальне і щодо заборони випробувань, розповсюдження, використання ядерної, хімічної та біологічної зброї.

Наприклад, в стратегії національної політики США не передбачено положень щодо роззброєння, а навпаки, з питань ядерного становища розроблено план щодо модернізації та підтримання ядерних програм на невизначене майбутнє. Проте, незважаючи на невиконання своїх зобов'язань, США виступають проти порушень договору іншими державами-учасниками [10, с. 41-45]. Наявність такої зброї у держав не лише впливає на небажання належно виконувати ними своїх зобов'язань, а й на політику та стан відносин загалом. Ряд країн, які володіють ядерною зброєю закріпили в своєму законодавстві право використовувати її у відповідь на напад.

До прикладу, держави не виконують належним чином свої зобов'язання, закріплені в Конвенціях про заборону випробувань ядерної зброї та нерозповсюдження ядерної зброї, вони можуть таємно розробляти програми по випробуванню ядерної зброї. Так, щодо офіційної заяви КНДР, 9 жовтня 2006 року, про успішне проведення ядерного випробування, в результаті порушення було прийнято Резолюцію 1718 Ради Безпеки ООН. Рада Безпеки висловила серйозну стурбованість стосовно ствердження КНДР про проведення випробування ядерної зброї, сприймаючи це як виклик миру та стабільності, та засуджено ядерне випробування, оскільки воно представляє явну загрозу міжнародному миру

та безпеці. Була пред'явлена вимога, щоб КНДР не проводили будь-яких нових ядерних випробувань чи запусків балістичних ракет, щоб держава продовжувала виконувати свої зобов'язання щодо заборони випробування та нерозповсюдження ядерної зброї. Рада Безпеки постановила, щоб КНДР призупинили всі види діяльності, пов'язаної з її програмами стосовно балістичних ракет та повністю відмовилась від всіх інших видів зброї масового знищення [4].

Та незважаючи на це, КНДР проігнорували Резолюції РБ та прийнятті в них санкції щодо держави, та продовжила порушення міжнародного права (своїх зобов'язань), надаючи перевагу власним політичним інтересам та цілям, в даному випадку володіння ядерним озброєнням задля утвердження могутності своєї країни. Надалі були продовжені ядерні випробування та запуски балістичних ракет, в результаті чого були прийняті такі резолюції: 1874 (2009), 2087 (2013) і 2094 (2013).

Так наприклад, Резолюція 2087, Ради Безпеки ООН засудила запуск, здійснений КНДР 12 грудня 2012 року, який був виконаний з використанням технології балістичних ракет і які являються порушенням резолюцій 1718 (2006) та 1874 (2009), та вимагали, щоб вона дотримувалась резолюцій [6].

Далі Резолюція 2094 2013 року, Рада Безпеки ООН виразила занепокоєність та засудила ядерне випробування, проведене КНДР 12 лютого 2013 року, тим самим порушивши відповідні резолюції Ради Безпеки 1718 (2006), 1874 (2009) і 2087 (2013), і проігнорувавши їх. Знову було наголошено на вимозі про те, щоб КНДР повністю відмовилась від всієї ядерної зброї і існуючих ядерних програм [7].

В своїх резолюціях 1718 (2006), 1874 (2009), 2087 (2013) і 2094 (2013) РБ ООН ввела ряд заходів, стосовно КНДР. Ці санкції передбачають:

- ембарго на поставки зброї;
- ембарго стосовно програм щодо ядерної зброї, балістичних ракет і інших видів зброї масового знищення;
- заборона на експорт в КНДР предметів розкоші;
- індивідуальні адресні санкції, а саме заборона на поїздки і заморожування активів визначених осіб і організацій;
- заборона на надання фінансових послуг чи передачу фінансових чи інших активів [4, 5, 6, 7].

Проте, вказані санкції, як і норми міжнародного права, ігноруються КНДР, оскільки це суперечить їхнім політичним державним інтересам та досягненню політичних цілей держави. Для захисту власних політичних інтересів та потреб КНДР, як і більшість інших країн, а особливо могутніх, готова порушити міжнародне право, ігнорувати рішення та санкції інших держав та міжнародних організацій, а також зазнати негативної реакції та наслідків, – санкцій, поганої репутації, позбавлення вигод, прибутків та привілеїв, ізоляції країни міжнародним співтовариством.

Дотримання/недотримання державами норм міжнародного права, головним чином, залежить

від врахування переваг та недоліків від порушення міжнародного права державами. Рішення держав щодо дотримання норм міжнародного права чи порушення, є політичними рішеннями. Політика держави займає визначальну роль як при прийнятті рішення стосовно дотримання/недотримання норм міжнародного права, так і при прийнятті рішення щодо відповідальності держави-порушника, які санкції необхідно застосувати і чи необхідно їх застосовувати взагалі.

Негативна реакція держав на порушення норм міжнародного права, та застосування санкцій до держави-порушника, позбавлення такої держави-порушника прибутків, привілеїв, репутації, – є впливовими способами забезпечення дотримання норм та принципів міжнародного права. Будь-яка держава перш ніж сформулювати реакцію на порушення міжнародного права, аналізує вплив здійсненого порушення на подальше провадження власної зовнішньополітичної діяльності, визначає межі та обсяг можливої чи вже завданої шкоди власним політичним інтересам, потребам. Реагування на порушення норм міжнародного права та застосування заходів відповідальності іншими суб'єктами міжнародного права залежні від того, які наслідки порушення міжнародного права несе реалізації політичних цілей держави, та наскільки зачіпає і шкодить інтересам держави, міжнародній спільноті та міжнародному правопорядку загалом.

Висновок. На основі проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

В результаті визначальної ролі політики держав в питаннях дотримання/недотримання норм міжнародного права можуть спостерігатись такі негативні явища: порушення міжнародного права залишаються без відповідного реагування; могутні держави ігнорують санкції за порушення міжнародного права, що в результаті негативно впливає на подальше дотримання норм міжнародного права.

Міжнародне право відображає інтереси міжнародного співтовариства, проте держави дотримуються норм міжнародного права лише в тій мірі, в якій вони забезпечують їх національні інтереси, та здійснюють свою зовнішньополітичну діяльність на основі власних інтересів. Внаслідок, будь-яка держава робитиме вибір на користь недотримання/ігнорування норм міжнародного права та обов'язків, якщо переваги від порушення переважатимуть вигоди від дотримання міжнародного права.

Значний вплив міжнародної політики на міжнародне право, який можна спостерігати в процесі створення та реалізації його норм, виражається в свідомості представників міжнародного співтовариства, та відображається на ефективності дотримання норм міжнародного права. У зв'язку з цим постає необхідність пошуку шляхів правового впливу на внутрішні та зовнішні державні політичні мотивації щодо їх рішень, дій стосовно дотримання норм міжнародного права; та необхідність розробки більш ефективної системи міжнародно-правової відповідальності.

Список літератури:

1. The «Lotus» case (France v. Turkey), PCIJ, Series A, № 10 (1927) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.worldcourts.com/pcij/eng/decisions/1927.09.07_lotus.htm
2. The Resolution Adopted by the General Assembly on 18 December 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/476/73/PDF/N0847673.pdf?OpenElement>
3. The Resolution 497 (1981) Adopted by the Security Council on 17 December 1981 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/418/84/IMG/NR041884.pdf?OpenElement>
4. The Resolution 1718 (2006) Adopted by the Security Council on 14 October 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccessddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N06/572/07/PDF/N0657207.pdf?OpenElement>
5. The Resolution 1874 (2009) Adopted by the Security Council on 12 June 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N09/368/49/PDF/N0936849.pdf?OpenElement>
6. The Resolution 2087 (2013) Adopted by the Security Council on 22 January 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccessddsny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/213/96/PDF/N1321396.pdf?OpenElement>
7. The Resolution 2094 (2013) Adopted by the Security Council on 7 March 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N13/253/06/PDF/N1325306.pdf?OpenElement>
8. Мингазов Л. Х. Эффективность норм международного права: теоретические проблемы. автореферат диссертации на соискание ученой степени доктора юридических наук. – Казань, 2000. – 41 с.
9. Boyle F. Politics and International Law. – Duke University Press: Durham, 1985. – 359 p.
10. Deller N., Makhijani A. Rule of Power or Rule of Law? An Assessment of U.S. Policies and Actions regarding security-related treaties. – The Apex Press: New York, 2003. – 227 p.
11. Franck T. Fairness in International Law and Institutions. – Clarendon Press, 1995. – 500 p.
12. Goldsmith J., Posner E. The Limits of International Law. – Oxford University Press, 2005. – 272 p.
13. Goldsmith J., Posner E. The New International Law Scholarship. – Georgia Journal of International and Comparative Law: Chicago, № 126 (2006). – 463-487 pp.
14. Henkin L. International Law: politics and value. – Martinus Nijhoff Publishers: London, 1995. – 376 p.
15. Lobel J. The Limits of Constitutional Power: conflicts between foreign police and international law. – VAL.REW 71, 1985. – 1071-1080 pp.
16. Onuma Y. International Law in and with International Politics: The function of International Law on International Society. – European Journal of International Law vol. 14, № 1, 2003. – 105-139 pp.
17. Weston B. H. The Reagan administration versus international law. – Journal of International Law, vol. 19, № 3, 1987. – 295-303 pp.
18. Withana R. Power, politics, law: international law and state behavior during international crises. – BRILL, 2008. – 287 p.

Репецкая О.И.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

**ВЛИЯНИЕ ПОЛИТИКИ ГОСУДАРСТВ
НА ПРОЦЕСС СОБЛЮДЕНИЯ НОРМ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА****Аннотация**

В статье исследуется проблемный вопрос влияния политики государств на соблюдение норм международного права. Освещены и проанализированы подходы, концепции, взгляды ученых относительно места и значения политики государств в процессе соблюдения международного права. Приведены примеры влияния политических интересов на решения, действия государства относительно соблюдения/несоблюдения норм международного права.

Ключевые слова: верховенство права, политика государств, соблюдения норм международного права, нарушение международно-правовых норм.

Repetska O.I.

Ivan Franko National University of Lviv

**THE IMPACT OF STATE'S POLICY
TO THE PROCESS OF OBEYS INTERNATIONAL LAW****Summary**

This article explores the actual problems of the impact of the policy of states on the compliance with international law, describes and analysis approaches, concepts, scientific views on the place and importance of the policy of states in the process of obey international law. Author shows the examples of the influence of political interests on the state's decisions, actions regarding compliance / non-compliance with international law.

Keywords: rule of law, policy of states, obey international law, violation of international law.